

Kymenlaakson hyvinvointialueen tietosuojapolitiikka

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	3
2.	Ohjaavat vaatimukset.....	3
3.	Tietosuojan tavoitteet ja periaatteet	4
4.	Tietosuojan organisointi ja vastuut.....	5
5.	Tietosuojan toteuttaminen	5
6.	Versio ja päivityshistoria.....	7
	Liitteet.....	7

1. Johdanto

Tämä tietosuojapolitiikka linjaa vastuut, periaatteet sekä toimintatavat, joita noudatetaan Kymenlaakson hyvinvointialueen (jatkossa hyvinvointialue) tietosuojan toteutuksessa ja kehityksessä. Tietosuojapolitiikka koskee kaikkea henkilötietojen käsittelyä, jossa hyvinvointialue toimii rekisterinpitäjänä tai henkilötietojen käsittelijänä. Tietosuojapolitiikka otetaan käyttöön koko konsernin laajuisesti koskien myös tytäryhteisöjä.

Hyvinvointialueen henkilötietojen rekisterinpito perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä annettuun lainsäädäntöön sekä hyvinvointialueen hallintosääntöön sekä aluehallituksen nimeämispäätökseen.

Politiikka on hyväksytty hyvinvointialueen aluehallituksessa.

Tietosuojapolitiikka on julkinen asiakirja ja se on saatavilla hyvinvointialueen verkkosivuilta sekä Intra/työn tukena/tietoturva ja tietosuoja sivuilta. Tietosuojapolitiikkaa päivittää ja ylläpitää hyvinvointialueen Tietoturva- ja tietosuojaryhmä.

2. Ohjaavat vaatimukset

Tietosuojapolitiikan ohella tietosuojan toteuttamista ohjaa myös hyvinvointialueen tietoturvapoliittika.

Tietosuojapolitiikkaa laadittaessa on huomioitu ja tietosuojan toimeenpanoon liittyvät seuraavat lait ja asetukset:

- EU:n yleinen tietosuoja-asetus (EU 2016/679) ja Tietosuojalaki (1050/2018)
- Hyvinvointialue- ja maakuntajakolaki (614/2021)
- Laki hyvinvointialueesta 611/2021
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019)
- Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (784/2021)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta (616/2021)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019)
- Laki sosiaalihuollon asiakaskirjoista (254/2015)
- Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista (94/2022)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöoikeudesta asiakastietoon (825/2022)
- Valmiuslaki 1552/2011

Lisäksi on otettu huomioon Tietosuojavaltuutetun, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, Valviran ja Kyberturvallisuuskeskuksen aiheeseen liittyvä ohjeistus sekä tiedonhallintalautakunnan suositukset.

3. Tietosuojaan tavoitteet ja periaatteet

Henkilötietoja ovat kaikki tiedot, jotka liittyvät tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön. Henkilötietoja ovat esimerkiksi nimi, puhelinnumero, sijaintitiedot ja isovanhempien perinnöllisiä sairauksia koskevat tiedot.

Tietosuojaan tarkoituksena on turvata tiedon kohteen (data subject) yksityisyys sekä edut, oikeudet ja vapaudet sekä oikeusturva. Henkilötietojen käsittely on aina perustuttava lainmukaiseen perusteeseen, joten tietosuojaan tarkoituksena on osoittaa, milloin ja millä edellytyksillä henkilötietoja voidaan käsitellä.

Kaikessa henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen, kansallisen tietosuojalain ja käsiteltävää henkilötietoa koskevan erityislainsäädännön säädöksiä. Rekisterinpitäjän tulee pystyä osoittamaan, että henkilötietoja käsitellään tietosuoja-asetuksen mukaisesti ottaen huomioon käsittelyn riskit. Osoitusvelvollisuus edellyttää käsittelyyn liittyvien prosessien sekä tietosuojaperiaatteiden suunnittelua, käytännön toteuttamista ja näiden valvontaa sekä näiden kaikkien vaiheiden dokumentointia.

Tietosuoja on osa Kymenlaakson hyvinvointialueen toimintakulttuuria, joka huomioidaan kaikessa tekemisessä alkaen henkilöstön rekrytoinnista kattaen myös työsuhteen jälkeiset salassapitovelvollisuudet. Kaikessa henkilötietojen käsittelyssä korostuu huolellisuus. Tietosuojaan vaatimukset huomioidaan jo suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa kaikissa hankinnoissa ja sopimuksissa sekä osana niiden ylläpitoa ja toteuttamista.

Hyvinvointialueen henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen artikla 5 periaatteita.

- lainmukaisuus
- kohtuullisuus
- läpinäkyvyys
- käyttötarkoitussidonnaisuus
- tietojen minimointi
- täsmällisyys
- säilytyksen rajoittaminen
- eheys ja luottamuksellisuus
- osoitusvelvollisuus

Toiminnassa huomioidaan rekisteröidyn oikeudet, joita ovat:

- oikeus saada informaatio henkilötietojen käsittelystä
- saada pääsy tietoihin
- oikaista tietoja
- poistaa tiedot (suostumuksen peruuttaminen)
- rajoittaa tietojen käsittelyä
- siirtää tiedot järjestelmästä toiseen (suostumuksen perusteella kerätyt tiedot)
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi ilman laillista perustetta

Rekisteröidyn oikeus tulla unohdetuksi ei koske lakisäätteisten tehtävien hoitamiseen liittyvää henkilötietojen käsittelyä vaan mahdollisia vapaaehtoisuuteen perustuvia henkilötietorekisterejä.

Henkilötietoja suojattaessa on suojattava tiedon luottamuksellisuuden lisäksi tiedon eheys ja saatavuus. Päätökset on tehtävä ja kontrollit rakennettava riskilähtöisesti siten, että kyseessä olevien lakien vaatimukset tulevat täytetyksi. Lisäksi on täytettävä viranomaisten asettamat erilliset vaatimukset. Mikäli ohjaavaa ja velvoittavaa sääntelyä ei ole, on toimenpiteet perustettava oikein mitoitettuun riskienhallintaan.

4. Tietosuojan organisointi ja vastuut

Hallintojohtaja vastaa hyvinvointialueen tietosuojasta. Hyvinvointialueen Tietoturva ja tietosuojaryhmä toimii hallintojohtajan apuna hyvinvointialueen tietosuojan kehityksessä sekä seurannassa.

Tietosuojavastaavan tehtävänä on tietosuojan toteutumisen ohjaaminen ja seuranta ja hänet on otettava mukaan ajoissa tietosuojaa koskevien asioiden valmisteluun. Tietosuojavastaavalla on oikeus ja velvollisuus puuttua havaitsemiinsa tietosuojaan liittyviin epäkohtiin sekä raportoida tekemistään havainnoista organisaation ylimmälle johdolle.

Henkilötietoja sisältävien käsittelyjen kokonaisuuksien tietosuojasta vastaa sen kyseisen nimetty rekisterin rekisterinpitäjä.

Jokainen esihenkilö vastaa omien alaistensa perehdyttämisestä, ohjaamisesta, kouluttamisesta ja seurannasta.

Jokainen työntekijä palvelussuhteesta riippumatta on vastuussa omasta työstään ja tietosuojan toimeenpanosta annetun ohjeistuksen ja tietosuojaperiaatteiden mukaisesti.

Henkilötietojen käsittelytehtäviä voidaan ulkoistaa palveluntuottajien vastuulle. Näissä tapauksissa palveluntuottajalla on vastuu sopimukseen kirjattujen tietosuojavelvoitteiden täyttämisestä ja hyvinvointialueella palveluntuottajan sopimusvelvoitteiden täyttymisen seurannasta. Ulkoistettuun henkilötietojen käsittelyyn liittyvät vastuuhenkilöt sekä hyvinvointialueen että palveluntuottajan puolella määritellään sopimuskohtaisesti.

Projektipäällikkö varmistaa projektin tietosuojan toteutumisen ja raportoi tietosuojan toteutumisesta rekisterinpitäjälle.

5. Tietosuojan toteuttaminen

Tietosuojan toimeenpanoa ohjataan ohjeistuksen, koulutuksen sekä tietosuojaprosessien avulla. Hyvinvointialueen tietosuojaprosessit on kuvattu IMS-tietojärjestelmässä.

Tietoturvalla ja tietosuojalla pyritään tiedon laadun ja eheyden koskemattomuuden säilyttämiseen sekä tiedon luottamuksellisuuden suojaamiseen teknisin ja hallinnollisin keinoin. Teknisiä keinoja ovat esimerkiksi käyttöoikeudet, toimitilojen turvaaminen ja hallinnollisia keinoja käyttöoikeuksien määrittäminen ja dokumentoiminen, henkilöstön ohjeistaminen ja kouluttaminen.

Yleinen tietosuoja-asetus ei yksiselitteisesti aseta mitään teknologia- tai menetelmävaatimuksia. Käsittelyn turvallisuudessa huomioitavia ratkaisuja ovat tiedon:

- salaaminen
- anonymisointi
- pseudonymisointi
- varmentaminen
- palauttaminen
- toteutettujen tietoturvatoimenpiteiden testaaminen.

Hyvinvointialueessa laaditaan kaikesta henkilötietojen käsittelystä:

- Seloste käsittelytoimista
- Vaikutusten arviointi
- Henkilötietojen käsittelyn riskien arviointi
- Rekisteröidyn informointi

Tietosuojapolitiikan veloitteet ovat voimassa riippumatta työskentelypaikasta. Tietosuojan on toteuduttava samantasoisesti niin etätöissä kuin hyvinvointialueen toimitiloissa. Pääsy henkilötietoja sisältäviin tietoihin on ensisijaisesti rajattava ainoastaan EU:n tai ETA alueen sisäiseksi tai huolehdittava, että siirto toteutetaan tietosuojia-asetuksessa mainittuja asianmukaisia suojatoimia soveltaen.

Jos henkilötietojen käsittely aiheuttaa luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta todennäköisesti korkean riskin, on rekisterinpitäjän toteutettava ennen käsittelyn aloittamista tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi.

Alihankkijoiden, yhteistyökumppaneiden ja eri henkilötietojen käsittelijöiden vastuut on varmistettava sopimusteknisesti. Henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä järjestelmähankinnoissa ja -projekteissa laaditaan käsittelytoimien kuvaus ja riskien arviointi.

Tietojen käsittelyssä noudatetaan hyvinvointialueen henkilötietojen käsittelyn yleisohjetta sekä muita tietosuojaohteita.

Tietosuojaan kohdistuvaa poikkeamaa käsitellään tietoturvaloukkauksen prosessin mukaisesti tietoturvaloukkauksena, jonka käsittelyyn on organisaatiossa erillinen ohjeistus ja prosessikuvaus.

Tietosuojaan liittyvä koulutus on jatkuvaa ja kattaa koko työsuhteen elinkaaren. Myös sopimuskumppanit ja alihankkijat tulee velvoittaa huolehtimaan oman henkilöstönsä kouluttamisesta. Tietosuojan toteutuksen seuranta suoritetaan aktiivisesti ja havaitut poikkeamat käsitellään hyvinvointialueen prosessien mukaisesti. Seuranta toteutetaan myös lokipolitiikan määrittämän aktiivisen valvonnan avulla.

Lisätietoja ja käytännön ohjeistusta löydät:

- Hyvinvointialueen intranetistä (Etusivu > Työn tukena > Tietosuojat)
- Omalta esihenkilöltä
- Tietosuojavastaavalta
- Tietosuojavaltuutetun toimistosta: <https://tietosuojat.fi/>

Muutoshistoria			
Versio	Päivä	Tekijä	Kuvaus
0.1	28.11.2022	Kymenlaakson hyvinvointialueen asiantuntijat ja Huld Oy	Luonnos hyvinvointialueen tietosuojapolitiikaksi
0.2	29.11.2022	Kymenlaakson hyvinvointialueen asiantuntijat ja Huld Oy	Palaverissa saatujen kommenttien perusteella muokattu luonnos.
0.3	7.12.2022	Kymenlaakson hyvinvointialueen asiantuntijat ja Huld Oy	Viimeistelty versio hyväksyttäväksi

1.0	01-02/2023	Aluehallitus/YT toimikunta	Hyväksytty

6. Versio ja päivityshistoria

Liitteet

Liite 1, Terminologia – kuvaukset tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvistä käsitteistä